

Év eleji (szövegértő) felmérő olvasásból

Olvasd el a mesét!

A csodamalom

Élt egyszer két fivér. Az egyik igen gazdag volt, a másik azonban csak tengődött. A gazdag testvérnek igen kényelmetlen volt az ágrólszakadt öccse; szégyellt együtt mutatkozni egy ilyen koldusformával, s valahogy meg akart szabadulni tőle. Megtudta, hogy valahol messze-messze létezik egy hasadék, a világvége, ahol az ördögök laknak. Hívatta az öccsét, és így szólt hozzá:

– Tartozom az ördögnek ezzel a kis sódarral. Vidd már el neki abba a hasadékba!

A szegény testvér fogta a sonkát és elindult. Hosszú, fáradságos útja volt, erdőn, ingoványokon keresztül vezetett. Ahogy ment, mendegélt, megpillantott az erdőben egy öregembert, aki fát vágott. Közelebb lépve így szólt:

– Ilyen idős korban biztos nehezedre esik a favágás, apó. Add csak ide, majd én segítek.

Fogta a fejszét, és fölaprított egy nagy halom fát. Azt mondta neki erre az öregember.

– Tudom jól, fiam, ki küld téged, és azt is, hogy hová. Mikor odaérsz, körülfog majd a sok ördög, és arra kér, hogy add oda nekik a sódart. Te azonban válaszd azt, hogy csak cserébe adod, s a sódarért kérd azt a kis malmot, ami ott áll náluk az ablakpárkányon.

Úgy is történt. Mikor a szegény fivér odaért a hasadékhoz, összeszaladtak az ördögök, kérvén, hogy adná oda nekik a sonkát, ő azonban így felelt:

– Csak ha kapok érte cserébe valamit. Azt a kis malmot akarom, ami az ablakpárkányon áll, és akkor tiétek a sódar.

Először nem akarták az ördögök odaadni a malmot, de aztán ráálltak. A szegény fivér pedig kikecmergett a hasadékból, s elindult hazafelé, a malommal együtt. Az ördögök megették a sonkát, majd észbe kaptak, hogy vissza is vehetnék a malmukat, de akkorra már a legénynek hűlt helye volt.

Aki is odaért megint az öregemberhez, és kérdi tőle:

– Mihez kezdjek most ezzel a kis malommal?

Mire az apó:

– Nagyon jó dolog az: őröl, darál neked mindent, amit csak kívánsz. És meg is mutatta, hogyan működik. Megköszönte a szegény fivér az öregembernek, és boldogan hazament. Otthon aztán az az ötlete támadt, hogy a malom daráljon neki pénzt. Csak megnyomta a gombot, ahogy az apó kitanította, s már dőlt is a sok aranytallér. Alátett egy nagy zsákot, s dugig töltötte pénzzel. Megnyomott egy másik gombot, mire a malom leállt.

Annyi pénzt csinált neki az a malom, hogy gazdag ember lett belőle. A malomra meg szinte már rá is unt. Meglátta nála a gazdag fivér, s kezdett könyörögni, hogy adná neki. Neki is adta, megmutatván, hogy kell beindítani, de hogy melyik gombbal kell elállítani, azt nem árulta el. A bátyja meg nagyon szerette a halat, s mihelyt hazaért, azt

parancsolta a malomnak, hogy daráljon halat. Egy szempillantás alatt annyi hal lett ott, hogy majd kidöntötte a ház falát. A gazdag fivér rémülten vitte vissza a malmot, az öccse meg odaállította az ablakpárkányra.

Hírt kaptak a malomról a tengerészek, akiknek igen sok sóra volt szükségük, a sózott halhoz. Fölkeresték hát a gazdát, kérve, hogy adja nekik a malmot. Az rá is állt, megmutatta, hogy kell beindítani, de hogy elállítani hogy kell, azt megint nem mondta meg. A tengerészek meg magukkal vitték a malmot a hajóra, alkalmas helyen felállították, és ráparancsoltak, hogy őröljön sót. A kis malom annyi sót őrölt, hogy nem bírta el a hajó és elsüllyedt.

A malom meg mind a mai napig őrli tovább a sót a tenger fenekén, azért olyan sós a tenger vize.

Litván népmese

1. Sorold fel a mese szereplőit!

/ pont

2. Egészítsd ki a mese alapján a mondatokat!

A _____ testvér nagyon szégyellte, hogy _____ az öccse. Ezért elküldte testvérét egy hasadékhoz, ahol az _____ laktak. Egy kis _____ küldött vele nekik. A fiatalabb testvérnek fáradtságos útja volt. Útközben megpillantott egy _____, aki fát _____.

/ pont

3. Hogyan nevezi még a sonkát a mese?

sonka = _____

/ pont

4. Milyen tanáccsal segítette az öregember a szegény fiút? Húzd alá a helyes választ!

- a) Ne adja oda a sódart.
- b) A sódart csak akkor adja az ördögöknek, ha őt is megtanítják valamire.
- c) A sódart csak akkor adja oda, ha cserébe egy kis malmot kap.
- d) A sódart dobja be egy folyóba.

/ pont

5. Mi történt a sódarral?

/ pont

6. Milyen csodás dolgot tudott a kis malom?

 / pont

7. Írd le időrendben, mit darált a kis malom!

1. _____ 2. _____ 3. _____

 / pont

8. Húzd alá a következő kérdésekre a válaszokat a mesében! Ne feledd el a válasz elé a kérdés számát leírni!

1. Mi lett a szegény fivérből a csodamalom segítségével?
2. Miért vitte vissza a malmot a gazdag ember?
3. Kiknek volt szükségük sok sóra?

 / pont

9. Miért süllyedt el a hajó?

 / pont

10. Miért olyan sós a tenger vize a mese szerint?

 / pont

11. Jellemezd a két testvért!

Gazdag testvér: _____

Szegény testvér: _____

 / pont

12. Adj másik címet a mesének!

 / pont